

EWALUACJA EX-POST „GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ” NA LATA 2016-2025

RAPORT KOŃCOWY

SKARŻYSKO-KAMIENNA
miasto na szlaku

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Metodologia badania ewaluacyjnego.....	3
Analiza danych zastanych.....	3
Telefoniczne wywiady pogłębione	3
Koncepcja badania ewaluacyjnego.....	4
Zestaw informacji potrzebnych do przeprowadzenia ewaluacji	5
Dane dot. stopnia zaawansowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	5
Przedsięwzięcia podstawowe	5
Przedsięwzięcia uzupełniające	6
Dokumenty i uchwały stanowiące podstawę GPR	8
Ewaluacja stopnia realizacji przedsięwzięć.....	9
Ewaluacja stopnia osiągnięcia celów	11
Ewaluacje wdrażania i zarządzania	19
Ocena wpływu realizacji założeń GPR na sytuację społeczno-przestrzenno-gospodarczą w mieście i na obszarze rewitalizacji	20
Rekomendacje w zakresie aktualizacji dokumentu GPR	21
Spis wykresów.....	25
Spis rysunków	25
Załączniki	26
ZAŁĄCZNIK 1. STAN WDRAŻANIA PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	26
ZAŁĄCZNIK 2. STAN WDRAŻANIA UZUPEŁNIAJĄCYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	33

Wprowadzenie

Niniejsze opracowanie stanowi raport końcowy z badania ewaluacyjnego dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”.

Ocena ex-post przeprowadzona była w celu zgromadzenia wyników prac związanych z Gminnym Programem Rewitalizacji. Pozwoliła na weryfikację osiągnięcia zakładanych wskaźników oraz określenie efektów podjętych działań naprawczych. Pomogła także wskazać dalsze kierunki działań w zakresie rewitalizacji.

Metodologia badania ewaluacyjnego

W ramach ewaluacji wykorzystane zostały dwie metody badawcze: analiza danych zastanych (z ang. *desk research*) oraz telefoniczne wywiady pogłębione (z ang. *TDI – telephone in-depth interview*).

Analiza danych zastanych

Analiza danych zastanych (z ang. *desk research*) to metoda polegająca na analizie dostępnych danych i dokumentów (m.in. dokumentów projektowych, prawnych, publikacji, danych statystycznych). Stanowi bazę związaną z realizacją dalszych etapów badania. Badanie służyć może ustaleniu faktycznego stanu rzeczy, jak również stworzeniu prognoz na przyszłość.

Telefoniczne wywiady pogłębione

TDI – telefoniczny wywiad pogłębiony (z ang. *Telephone In-Depth Interview*). Jest to metoda polegająca na przeprowadzeniu ustrukturyzowanej telefonicznej rozmowy doświadczonego moderatora z respondentem. Rozmowa odbywa się zgodnie z przygotowanym uprzednio scenariuszem badania.

Założono realizację wywiadu pogłębionego z osobą zaangażowaną we wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej

Koncepcja badania ewaluacyjnego

Badanie ewaluacyjne obejmowało 5 głównych komponentów: ewaluację stopnia realizacji przedsięwzięć, ewaluację stopnia osiągnięcia celów, ewaluację wdrażania i zarządzania, ocenę wpływu realizacji założeń GPR na sytuację społeczno-przestrzenno-gospodarczą w mieście i na obszarze rewitalizacji oraz opracowanie rekomendacji w zakresie aktualizacji GPR.

Ewaluacja stopnia realizacji przedsięwzięć

W ramach badania dokonana została ocena stopnia realizacji przedsięwzięć przewidzianych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025*.

Analiza opierała się na danych zastanych pozyskanych z Urzędu Miasta, obejmujących informacje o postępach rzeczowych i finansowych poszczególnych projektów. Pozwoliło to na określenie poziomu zaawansowania działań oraz identyfikację ewentualnych trudności w ich wdrażaniu.

Ewaluacja stopnia osiągnięcia celów

Kolejnym elementem badania była ocena stopnia osiągnięcia celów sformułowanych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025*, tj.:

- Cel strategiczny I. Podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej i jakości środowiska naturalnego;
- Cel strategiczny II. Wzmocnienie integracji i aktywności społecznej mieszkańców;
- Cel strategiczny III. Poprawa jakości kapitału społecznego i potencjału gospodarczego obszaru rewitalizacji.

Weryfikacja opierała się na analizie wskaźników monitorujących – zweryfikowanych na podstawie danych zastanych pozyskanych z Urzędu Miasta. Dzięki temu możliwe było ustalenie, w jakim stopniu działania podejmowane w ramach programu przyczyniły się do realizacji zakładanych celów.

Ewaluacje wdrażania i zarządzania

Badanie objęło również analizę procesu wdrażania oraz systemu zarządzania *Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025*. W tym zakresie wykorzystane zostały zarówno dane zastane udostępnione przez Urząd Miasta, jak i wywiad pogłębiony. Analiza umożliwiła ocenę skuteczności mechanizmów organizacyjnych, przepływu informacji oraz stopnia zaangażowania kluczowych interesariuszy.

Ocena wpływu realizacji założeń GPR na sytuację społeczno-przestrzenno-gospodarczą w mieście i na obszarze rewitalizacji

Istotnym obszarem ewaluacji była ocena wpływu działań podejmowanych w ramach GPR na sytuację społeczno-gospodarczą oraz przestrzenną w mieście, a zwłaszcza na obszarze rewitalizacji. W tym celu przeprowadzony został wywiad z przedstawicielem Urzędu Miasta, który pozwolił zidentyfikować najważniejsze zmiany w zakresie jakości życia mieszkańców, atrakcyjności przestrzeni publicznych oraz aktywności gospodarczej. Weryfikacja opierała się ponadto na analizie wskaźników monitorujących, w oparciu o dane pozyskane od Urzędu Miasta.

Rekomendacje w zakresie aktualizacji dokumentu GPR

Ostatnim elementem badania było opracowanie rekomendacji dotyczących aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonych analiz i wywiadu z przedstawicielem Urzędu Miasta przygotowane zostały wskazania odnoszące się do koniecznych modyfikacji dokumentu, tak aby w większym stopniu odpowiadał na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców i wyzwania stojące przed obszarem rewitalizacji.

Zestaw informacji potrzebnych do przeprowadzenia ewaluacji

Aby przeprowadzić ewaluację ex-post *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska Kamiennej na lata 2016-2025*, konieczne było zgromadzenie następujących danych i informacji:

- dane dot. stopnia zaawansowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- dane dot. liczby mieszkańców, a w tym także liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym;
- dane dot. liczby osób bezrobotnych;
- dane dot. długotrwałego bezrobocia;
- dane dot. poziomu wykształcenia osób bezrobotnych;
- dane dot. liczby osób korzystających z pomocy społecznej;
- dane dot. liczby budynków mieszkalnych.

Wykonawca wystąpił ze stosownym wnioskiem do Zamawiającego, by pozyskać niezbędne informacje. W przypadku konieczności poszerzenia wskazanego zakresu informacji, Wykonawca pozyskał od właściwych instytucji dodatkowe dane.

Dane dot. stopnia zaawansowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dane dotyczące stopnia zaawansowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmowały zarówno zadania zrealizowane w okresie obowiązywania programu w ramach 11 przedsięwzięć podstawowych, jak i 31 przedsięwzięć uzupełniających. Ponadto zbierane były informacje o przewidywanym czasie realizacji tych przedsięwzięć oraz rzeczywistym czasie ich realizacji. Dodatkowo dostępne były dane uzasadniające stopień zaawansowania i czas realizacji przedsięwzięć, w tym odnoszące się do trudności napotkanych podczas realizacji lub przyczyn niezrealizowania danego przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcia podstawowe

Pozyskano odpowiednie dane w stosunku do poniższej listy przedsięwzięć podstawowych, ujętych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025*:

1. Rewitalizacja Osiedla Zachodnie i Dolina Kamienna.
2. Rewitalizacja Dolnej Kamiennej.
3. Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Osiedlu Rejów.
4. Poprawa lokalnej infrastruktury społecznej.
5. Termomodernizacja placówek oświatowych na obszarze rewitalizacji.
6. Modernizacja ulic na rewitalizowanych osiedlach Zachodnie i Rejów.
7. Modernizacja oświetlenia ulicznego na obszarze rewitalizacji.

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

8. Budowa zintegrowanego systemu komunikacyjnego wraz z budową tunelu pieszo-jezdnego pod torami w obrębie dworca kolejowego stacji Skarżysko-Kamienna.
9. Budowa zintegrowanego systemu komunikacyjnego obejmującego wykonanie przebudowy istniejącego układu komunikacyjnego wraz z budową obiektu w celu przekroczenia linii kolejowej nr 8 Warszawa-Kraków i skomunikowania Osiedla Dolna Kamienna z Osiedlem Przydworcowym w Skarżysku-Kamiennej.
10. Rewitalizacja Zachodnie.
11. Podniesienie jakości usług zdrowotnych w Zespole Opieki Zdrowotnej w Skarżysku-Kamiennej.

Przedsięwzięcia uzupełniające

Dane gromadzone były także dla listy przedsięwzięć uzupełniających ujętej w *Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025*:

1. Modernizacja ulic Skalnej do Sportowej, Praga i Wysokiej, na osiedlu Skałka. Budowa ulic Fabrycznej i Chemicznej na osiedlu Dolna Kamienna. Budowa ulicy wzdłuż zbiornika Rejów od strony torów PKP do granic miasta.
2. Szkolenia zawodowe dla osób bezrobotnych wywodzących się z terenu poddanego rewitalizacji.
3. Organizowanie dla dzieci wypoczynku letniego i zimowego nieodpłatnie lub za symboliczną kwotę.
4. Utworzenie świetlicy środowiskowej, punktu poradnictwa, ogniska dla dzieci i młodzieży w budynku socjalnym, którego budowa planowana jest przy ul. Źródlanej.
5. Utworzenie świetlicy środowiskowej, punktu poradnictwa, ognisk dla dzieci i młodzieży w budynku socjalnym, przy ul. Staffa i Struga.
6. Pedagogizacja rodziców w ramach działań prowadzonych przez świetlice środowiskowe.
7. Utworzenie Klubu Seniora.
8. Reintegracja środowisk dotkniętych patologiami z terenów poddanych rewitalizacji poprzez różne formy wsparcia realizowane przez KIS.
9. Wspieranie działań prowadzonych przez Świetlicę opiekuńczo-wychowawczą „Józef”.
10. Utworzenie punktu wydawania posiłków-stołówki.
11. Wdrożenie programu – „Pedagog uliczny” w każdej rewitalizowanej dzielnicy miasta.
12. Budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej w dzielnicach rewitalizowanych: Górna Kolonia Młodzawy, Skałka, Rejów, Zachodnie – Zainstalowanie monitoringu wizyjnego. Górna Kolonia, Skałka, Rejów, Zachodnie.
13. Budowa monitoringu wizyjnego w Parku Miejskim.
14. Wykreowanie 8 liderów lokalnej społeczności i przeprowadzenie dla nich szkoleń.
15. Powstanie rady osiedla w osiedlu Skałka
16. Wymiana dachów z eternitu na budynkach w dzielnicy Górna Kolonia. Wymiana dachów z eternitu na budynkach w dzielnicy Skałka. Wymiana dachów z eternitu na budynkach w dzielnicy Zachodnie.
17. Budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej w dzielnicach rewitalizowanych: Górna Kolonia Młodzawy, Skałka, Rejów, Zachodnie: Budowa Parku Jordanowskiego przy ul. Szkolnej. Górna Kolonia, Budowa boiska sportowego w miejscu byłego basenu. Górna Kolonia; Wybudowanie ścieżek rowerowych i szlaków spacerowych wraz z oświetleniem i uporządkowaniem zieleni. (Połączenie ścieżek z Rejowem) Skałka; Wybudowanie ścieżek rowerowych i uporządkowanie zieleni. (Wykonanie połączenia z osiedlem Skałka, Rejów, Górna Kolonia) Zachodnie;

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

Wybudowanie ścieżek rowerowych i szlaków spacerowych wraz z uporządkowaniem zieleni (Połączenie z pozostałymi dzielnicami). Górna Kolonia

18. Modernizacja stadionu Granat. Rejów.
19. Realizacja przestrzeni rekreacyjno-sportowej wraz z poprawą bezpieczeństwa mieszkańców osiedla Rejów.
20. Rewitalizacja przestrzeni pieszo rekreacyjnej oraz zagospodarowanie przestrzeni wypoczynkowej na terenie osiedla Dolna Kamienna II.
21. Wybudowanie placu zabaw oraz placu rekreacyjnego z wyposażeniem w Parku Miejskim.
22. Modernizacja budynku świetlicy przy Kościele Św. Józefa.
23. Konserwacja i modernizacja Kościoła Św. Józefa.
24. Budowa sceny letniej/muszli koncertowej z widownią w Parku Miejskim.
25. Utworzenie Centrum Integracji Społecznej i świetlicy środowiskowej na os. Skalka.
26. Budowa dwupiętrowego budynku socjalnego między ul. Sportową a Staffa.
27. Kompleksowa rewitalizacja Parku Miejskiego.
28. Rewitalizacja przestrzeni pieszo-rekreacyjnej oraz zagospodarowanie przestrzeni wypoczynkowej na terenie osiedla Dolna Kamienna II – Realizacja układu zieleni towarzyszącej o charakterze osłonowo-dekoracyjnym.
29. Modernizacja dróg z wykonaniem odwodnienia ul.: Osterwy, Jaracza, Chałubińskiego, Kilińskiego.
30. Termomodernizacja 2 budynków w Osiedlu Górna Kolonia. Termomodernizacja 31 budynków w Osiedlu Zachodnie. Termomodernizacja 4 budynków w Osiedlu Kolejowym.
31. Wymiana instalacji oświetlenia Parku Miejskiego przy zastosowaniu opraw LED.

Dokumenty i uchwały stanowiące podstawę GPR

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016–2025”¹ został przyjęty 12 grudnia 2016 r. uchwałą Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej Nr XXXII/108/2016. Uchwałą Nr XXXIII/274/2021 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 9 lutego 2021 r. wydłużono okres obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej do 2025 roku.

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016–2025” określa plan działań mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej oraz stworzenie warunków do jego zrównoważonego rozwoju. Realizacja GPR była monitorowana zgodnie z harmonogramem, a systematycznie gromadzone informacje pozwoliły opracować ewaluację Gminnego Programu Rewitalizacji.

Na podstawie danych dotyczących prac organów zarządzających GPR przygotowano niniejszą ewaluację ex-post oceniającą aktualność programu oraz stopień realizacji jego założeń. Ocena ex-post obejmuje zarówno efektywność funkcjonowania systemu wdrażania programu, jak i jego wpływ na sytuację w obszarze rewitalizacji. Ewaluacja podsumowuje efekty działań w latach 2016–2025, w trakcie których Rada Miasta czterokrotnie dokonała modyfikacji dokumentu GPR.

- *uchwałą Nr XXXVIII/26/2017 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 19 kwietnia 2017 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXII/108/2016 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2020 – wprowadzono zmiany wynikające z oceny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego,*
- *uchwałą Nr XXXIX/37/2017 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w Uchwale Nr XXXVIII/26/2017 Rady Miasta w Skarżysku - Kamiennej z dnia 19 kwietnia 2017 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXII/108/2016 Rady Miasta Skarżyska -Kamiennej z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2020 – korekta obejmowała poprawę oczywistej omyłki pisarskiej dotyczącej przedsięwzięcia „Rewitalizacja Osiedla Zachodniego i Dolna Kamienna”,*
- *uchwałą Nr LVIII/56/2018 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 16 lipca 2018 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXII/108/2016 Rady Miasta Skarżyska -Kamiennej z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2020 – do listy przedsięwzięć podstawowych dodano nowe przedsięwzięcie pn. “Podniesienie jakości usług zdrowotnych w Zespole Opieki Zdrowotnej w Skarżysku-Kamiennej”,*
- *uchwałą Nr XXXIII/274/2021 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 9 lutego 2021 r. w sprawie zmiany Uchwały nr LVIII/56/2018 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 16 lipca 2018r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2020 – zmiana dotyczyła wydłużenia okresu obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na*

¹ Zmieniony uchwałą Nr XXXVIII/26/2017 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 19 kwietnia 2017 r., uchwałą Nr XXXIX/37/2017 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 27 kwietnia 2017 r., uchwałą Nr LVIII/56/2018 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 16 lipca 2018 r. oraz uchwałą Nr XXXIII/274/2021 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 9 lutego 2021 r.

Ewaluacja stopnia realizacji przedsięwzięć

Projekty podstawowe

W „Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016–2025” określono 11 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które w największym stopniu przyczyniają się do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej.

Analiza realizacji jedenastu projektów rewitalizacyjnych pokazuje, że pomimo ambitnych założeń i szerokiego zakresu planowanych działań, rzeczywisty przebieg inwestycji był w wielu przypadkach dłuższy, droższy lub ograniczony w stosunku do pierwotnych planów. Wspólnym mianownikiem większości przedsięwzięć okazały się problemy finansowe, konieczność korekt harmonogramów oraz dostosowywanie zakresu do realnych możliwości wykonawczych i budżetowych.

W czterech przypadkach pierwotny okres realizacji różni się od rzeczywistego zakończenia poszczególnych zadań. Rzeczywisty okres realizacji przesunął się nawet o kilka lat. Najdłużej trwały projekty infrastrukturalne, szczególnie te realizowane w partnerstwie lub z dofinansowaniem zewnętrznym.

- „Rewitalizacja Osiedla Zachodnie i Dolna Kamienna” projekt został zakończony w 2021 (przewidywany okres realizacji 2017-2020 rok),
- „Rewitalizacja Dolnej Kamiennej” ma planowany finał po roku 2025. Przewidywany okres realizacji był na lata 2017-2020,
- „Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Osiedlu Rejów” projekt miał zostać zrealizowany w latach 2018-2020, natomiast zakończył się w 2024 roku,
- „Modernizacja oświetlenia ulicznego na obszarze rewitalizacji” została zakończona w 2023 roku, natomiast okres realizacji miał nastąpić w latach 2017-2019.

Tak znaczne wydłużenie okresów realizacji wynikało głównie z problemów proceduralnych, braku pełnego finansowania oraz konieczności etapowania inwestycji.

Pod względem finansowym można zauważyć dużą rozbieżność między planowanymi a rzeczywistymi kosztami. Niektóre inwestycje udało się zrealizować taniej niż zakładano (np. rewitalizacja osiedla Zachodniego – koszt niższy o ok. 24%), jednak w wielu przypadkach koszty wzrosły nawet o kilkadziesiąt procent.

Największe przekroczenia odnotowano przy projektach takich jak:

- „Termomodernizacja placówek oświatowych” (+117%),
- „Modernizacja oświetlenia ulicznego” (+71%).

Rzeczywista wartość projektu „Poprawa lokalnej infrastruktury społecznej” również w trakcie realizacji uległa zwiększeniu. Wzrost kosztów był prawdopodobnie skutkiem zmian na rynku budowlanym i energetycznym, rosnących cen materiałów oraz rozszerzenia zakresu robót.

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

Z drugiej strony, warto zauważyć, że niektóre projekty udało się zrealizować przy kosztach niższych niż pierwotnie zakładano. Świadczy to o efektywnym zarządzaniu środkami oraz dobrze przeprowadzonych procedurach przetargowych, które pozwoliły ograniczyć wydatki bez rezygnacji z założonych celów. Opisywane projekty to:

- „Rewitalizacja Osiedla Zachodnie i Dolna Kamienna”,
- „Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Osiedlu Rejów”.

Z kolei projekt „Rewitalizacja Dolnej Kamiennej” jest w trakcie realizacji, ponieważ jego planowany okres wdrażania aktualnie obejmuje lata 2020–2025+. Na 2025 rok wydatkowano już 377 849,85 zł na prace prowadzone w rejonie ul. Franciszkańskiej i Rynku (zadania inwestycyjne realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego). Szacowana wartość całego projektu ma wynieść 9 220 000 zł. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Powiatem Skarżyskim oraz Warsztatami Terapii Zajęciowej i obejmuje szeroki pakiet działań infrastrukturalnych oraz społecznych.

Stopień realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest zróżnicowany. Część zadań udało się zakończyć w pełni, inne zostały zrealizowane częściowo lub nie rozpoczęto ich wcale.

Projekty dotyczące modernizacji układu komunikacyjnego oraz poprawy infrastruktury zdrowotnej nie zostały zrealizowane – głównie z powodu braku środków finansowych i nieuzyskania dofinansowania unijnego. Wspomniane projekty to:

- „Modernizacja ulic na rewitalizowanych osiedlach Zachodnie i Rejów”,
- „Podniesienie jakości usług zdrowotnych w Zespole Opieki Zdrowotnej w Skarżysku-Kamiennej”.

Z kolei przedsięwzięcie dotyczące budowy tunelu pod torami zostało zrealizowane przez PKP, jednak proces przetargowy przeprowadzony w 2018 roku ujawnił istotne trudności związane z przekroczeniem założonego budżetu przez wszystkich oferentów. Podjęte działania miały na celu dostosowanie projektu do realnych warunków finansowych, co pozwoliło zrealizować przedsięwzięcie. Opisywany projekt to:

- Budowa zintegrowanego systemu komunikacyjnego wraz z budową tunelu pieszo-jezdnego pod torami w obrębie dworca kolejowego stacji Skarżysko-Kamienna”,

Część zadań z innych projektów została natomiast przeniesiona lub włączona do odrębnych przedsięwzięć (np. budowa łączników drogowych między ul. Spokojną i Staffa).

Warto podkreślić, że mimo trudności finansowych i organizacyjnych, część zrealizowanych projektów przyniosła realne i trwałe efekty społeczne – powstały nowe przestrzenie rekreacyjne, odnowiono budynki edukacyjne, a modernizacja oświetlenia wpłynęła na bezpieczeństwo i efektywność energetyczną miasta.

Z kolei projekty o charakterze kulturalnym i społecznym, takie jak „Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Osiedlu Rejów” czy programy aktywizacyjne przy szkołach, pozwoliły na utrzymanie aktywności mieszkańców w obszarach rewitalizowanych, mimo ograniczonego zakresu infrastrukturalnego.

Szczegóły nt. poszczególnych projektów zawiera Załącznik 1.

Projekty uzupełniające

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

Oprócz podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w GPR wskazano także 31 projektów uzupełniających, które wspierają realizację celów rewitalizacji.

Spośród projektów uzupełniających:

- 13 (- %) zostało w pełni zrealizowanych,
- 3 (26%) są w trakcie realizacji,
- 1 projekt zrealizowano częściowo,
- 11 przedsięwzięć nie zostało jeszcze rozpoczętych,
- 3 projekty nie zostały ocenione pod względem stopnia realizacji.

Warto podkreślić, że większość projektów oznaczonych „w trakcie realizacji” to działania stałe lub cykliczne, np. szkolenia oraz organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci czy pedagogizacja rodziców w ramach działań prowadzonych przez świetlice środowiskowe.

Projekt obejmujący modernizację ulic Skalnej do Sportowej, Praga i Wysokiej na osiedlu Skalka, budowę ulic Fabrycznej i Chemicznej na osiedlu Dolna Kamienna oraz budowę ulicy wzdłuż zbiornika Rejów został zrealizowany częściowo. Główną przyczyną ograniczonego zakresu realizacji były brak wystarczających środków finansowych oraz fakt, że nie wszystkie planowane ulice kwalifikowały się do programów dofinansowania. W efekcie zrealizowano jedynie budowę ulicy wzdłuż zbiornika Rejów, która została ukończona już w 2016 roku.

Z kolei trzy projekty nie zostały wcale ocenione. Planowany okres ich realizacji obejmował lata 2016–2022. Opisywane projekty to: „Reintegracja środowisk dotkniętych patologiami z terenów poddanych rewitalizacji poprzez różne formy wsparcia realizowane przez KIS”, „Wspieranie działań prowadzonych przez Świetlicę opiekuńczo-wychowawczą „Józef””, oraz „Szkolenia zawodowe dla osób bezrobotnych wywodzących się z terenów poddanych rewitalizacji”.

Planowany termin wdrożenia niektórych przedsięwzięć przesunięto na lata 2025 i kolejne. Główną przyczyną opóźnień i braku realizacji wielu projektów uzupełniających były ograniczenia finansowe. Dodatkową przeszkodą w przypadku kilku projektów jest nieuregulowany stan własności gruntów.

Szczegółowe informacje o stanie realizacji poszczególnych projektów zawiera Załącznik 2.

Ewaluacja stopnia osiągnięcia celów

W ramach przeprowadzanego badania istotnym etapem jest ocena skuteczności działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016–2025. Analiza ta pozwoli określić, w jakim stopniu zrealizowane przedsięwzięcia przyczyniły się do osiągnięcia celów strategicznych wyznaczonych w dokumencie programowym. Ocena stopnia realizacji poszczególnych celów stanowi kluczowy element procesu ewaluacji, umożliwiając zarówno podsumowanie dotychczasowych efektów rewitalizacji, jak i identyfikację obszarów wymagających dalszego wsparcia lub korekty działań.

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Na podstawie diagnozy problemów występujących na obszarze rewitalizacji oraz po uwzględnieniu oczekiwań mieszkańców i ich przedstawicieli, sformułowano wizję obszaru rewitalizacji. Wizja ta przedstawia pożądany stan oraz procesy, które mają charakteryzować obszar rewitalizacji Skarżyska-Kamiennej w wyniku wdrożenia zapisów „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”.

WIZJA:

Obszar rewitalizacji jest ważną częścią Skarżyska-Kamiennej, miejscem współdziałania aktywnych obywateli i organizacji społecznych z władzami samorządowymi w celu umożliwienia mieszkańcom życia i pracy w warunkach zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz w celu podniesienia jakości i atrakcyjności życia w całym mieście. Przeprowadzonym zmianom w obszarze infrastruktury towarzyszą przedsięwzięcia wspierające integrację, przedsiębiorczość i aktywne spędzanie czasu wolnego.

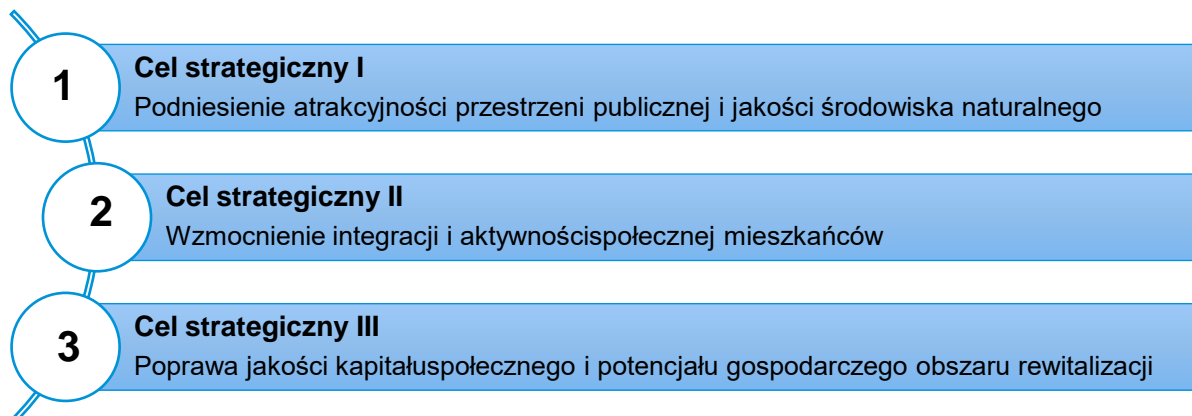
Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań

CEL GŁÓWNY:

Działania rewitalizacyjne poprawiają warunki życia i pracy, zmieniając postrzeganie terenów zdegradowanych przez ich mieszkańców oraz osoby z zewnątrz, czyniąc je atrakcyjnym miejscem do spędzania czasu, odpoczynku, mieszkania i pracy. Na bazie zmieniającej się przestrzeni realizowane są działania aktywizujące, integrujące i edukujące mieszkańców.

Główny cel Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025 stanowi fundament działań planistycznych i strategicznych. Realizacja tego celu możliwa będzie dzięki wyznaczonym trzem celom strategicznym, które szczegółowo precyzują kierunki działań i obszary priorytetowe.

Rysunek 1. Cele strategiczne Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025

W obowiązującym programie rewitalizacji nie przewidziano szczegółowych mierników odnoszących się bezpośrednio do wyznaczonych celów. Dlatego ocena efektów realizacji GPR została oparta na analizie wskaźników, które posłużyły wcześniej do identyfikacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz do przeprowadzenia ich diagnozy. Kluczowym zadaniem interwencji rewitalizacyjnych jest poprawa sytuacji najtrudniejszych obszarów miasta i stopniowe eliminowanie zjawisk kryzysowych. W związku z tym porównano wartości wskaźników świadczących dotąd o niekorzystnych procesach, weryfikując, czy kierunki zmian uległy poprawie oraz czy posiadane zasoby lokalne zostały odpowiednio wykorzystane i wzmocnione.

Analizie poddano przede wszystkim dynamikę zmian dotyczących:

- długotrwałego bezrobocia – ujmowanego jako udział osób długotrwale pozostających bez pracy w populacji mieszkańców w wieku produkcyjnym,
- poziomu kwalifikacji osób bezrobotnych – mierzonego odsetkiem bezrobotnych z wykształceniem podstawowym,
- zjawiska ubóstwa – określanego udziałem mieszkańców korzystających ze wsparcia pomocy społecznej,
- zmian demograficznych – obrazowanych poprzez wskaźniki obciążenia demograficznego, tj. relacje populacji w wieku poprodukcyjnym do grup w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym,
- jakości zasobów mieszkaniowych – wyrażonej udziałem budynków mieszkalnych w całkowitym zasobie mieszkaniowym.

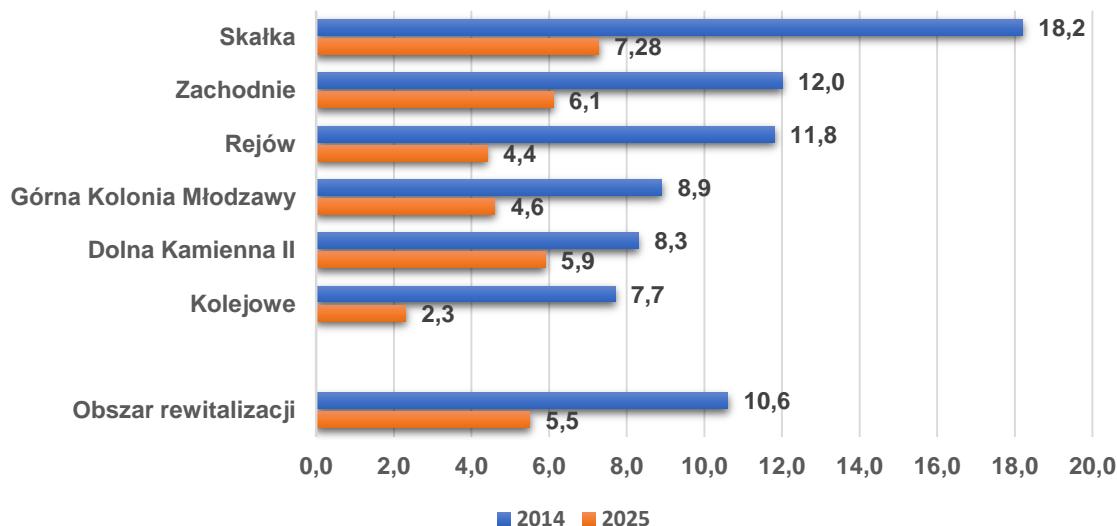
DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE

Udział osób długotrwale bezrobotnych należał do istotnych wskaźników diagnostycznych, które zadecydowały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego w Skarżysku-Kamiennej. Analiza danych za lata 2014–2025 wskazuje, że we wszystkich analizowanych obszarach nastąpił wyraźny spadek udziału osób długotrwale bezrobotnych w wieku produkcyjnym, co świadczy o ogólnej poprawie sytuacji na lokalnym rynku pracy. Największą skalę poprawy odnotowano w obszarze Skałka, gdzie wskaźnik zmniejszył się z 18,2 do 7,28 osoby na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, co potwierdza wysoką skuteczność podejmowanych tam działań. Znaczące redukcje wystąpiły również w rejonach Zachodnim i Rejów, gdzie wartości wskaźnika spadły odpowiednio z 12,0 do 6,1 oraz z 11,8 do 4,4. Najniższy poziom długotrwałego bezrobocia w 2025 roku odnotowano w obszarze Kolejowym (2,3), co może

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

świadczą o szczególnie korzystnej sytuacji na rynku pracy lub skutecznie wdrożonych działaniach aktywizacyjnych. Najmniejszą skalę poprawy względnej odnotowano w Dolnej Kamiennej II, gdzie spadek był słabszy niż w pozostałych częściach miejscowości i wyniósł z 8,3 do 5,9, co może wskazywać na potrzebę wzmocnienia działań aktywizujących w tym rejonie. Pomimo ogólnej poprawy sytuacji, nadal utrzymują się istotne różnice przestrzenne w poziomie długotrwałego bezrobocia, co potwierdza zasadność dalszego, terytorialnie zróżnicowanego wsparcia.

Wykres 1. Udział długotrwałe bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

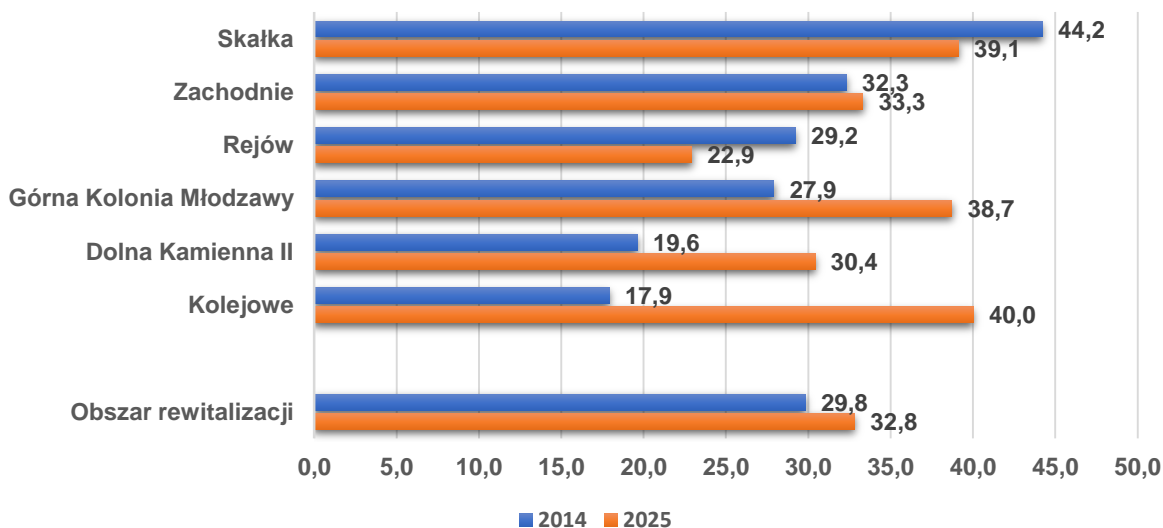
Źródło: Opracowanie własne

POZIOM WYKSZTAŁCENIA BEZROBOTNYCH

Struktura wykształcenia osób pozostających bez pracy stanowi jeden z kluczowych czynników wpływających na skalę i trwałość bezrobocia. Szczególnie istotną grupą są osoby z wykształceniem podstawowym, które ze względu na niskie kwalifikacje zawodowe napotykają na szczególne trudności w powrocie na rynek pracy. Wysoki udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększa ryzyko długotrwałego wykluczenia zawodowego i społecznego, dlatego wskaźnik ten ma istotne znaczenie diagnostyczne w analizie sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru. Analiza danych za lata 2014–2025 wskazuje, że w większości analizowanych obszarów nastąpił wzrost udziału osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych, co świadczy o narastających barierach edukacyjnych na lokalnym rynku pracy. Najwyższe wartości tego wskaźnika w 2025 roku odnotowano w obszarze Skalka (39,1%) oraz w obszarze Kolejowym (40,0%), gdzie osoby o najniższym poziomie wykształcenia stanowią niemal dwie piąte wszystkich bezrobotnych. Wyraźny wzrost udziału tej grupy zaobserwowano także w Dolnej Kamiennej II (z 19,6% do 30,4%) oraz w Górnej Kolonii Młodzawy (z 27,9% do 38,7%), co wskazuje na pogłębiające się deficyty edukacyjne mieszkańców tych obszarów. Jedynym rejonem, w którym odnotowano poprawę sytuacji, jest Rejów, gdzie wskaźnik obniżył się z 29,2% do 22,9%. Na obszarze rewitalizacji jako całości udział bezrobotnych z wykształceniem podstawowym wzrósł z 29,8% do 32,8%, co oznacza pogorszenie struktury wykształcenia wśród osób bezrobotnych, mimo ogólnego spadku poziomu bezrobocia. Utrzymujący się wysoki udział tej grupy w strukturze bezrobotnych potwierdza konieczność intensyfikacji

działań ukierunkowanych na uzupełnianie wykształcenia, podnoszenie kompetencji podstawowych oraz przekwalifikowanie osób dorosłych w ramach procesów rewitalizacyjnych.

Wykres 2. Udział bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych

Źródło: Opracowanie własne

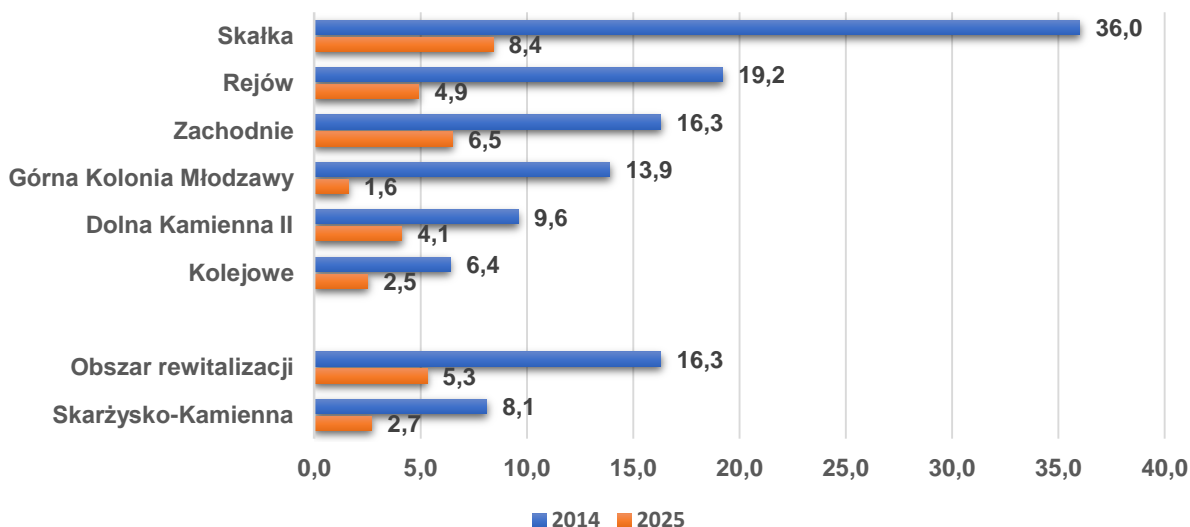
UBÓSTWO

Analiza danych za lata 2014–2025 wskazuje, że we wszystkich analizowanych obszarach nastąpił wyraźny spadek udziału osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców, co świadczy o ogólnej poprawie sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców.

W skali całego miasta odsetek ten zmniejszył się z 8,1% do 2,7%, czyli o dwie trzecie. W obszarze rewitalizacji spadek był jeszcze większy – z 16,3% do 5,3% – co oznacza, że koncentracja osób korzystających z pomocy społecznej w tej części miasta uległa istotnemu ograniczeniu, choć nadal jest ona ponad dwukrotnie wyższa niż średnio w mieście. Największą poprawę widać na osiedlu Skalka, gdzie udział świadczeniobiorców zmalał z 36,0% do 8,4% (spadek o 27,6 p.p.). Mimo tak dużej poprawy Skalka wciąż pozostaje obszarem o najwyższym odsetku osób korzystających ze wsparcia – jest on mniej więcej trzykrotnie wyższy niż średnio w mieście. Bardzo duża redukcja skali korzystania z pomocy społecznej nastąpiła również na obszarze Rejów (z 19,2% do 4,9%) oraz w Górnej Kolonii Młodzawy (z 13,9% do 1,6%). W pozostałych częściach miasta spadki były nieco mniejsze, ale nadal znaczące: w Zachodnim z 16,3% do 6,5%, w Dolnej Kamiennej II z 9,6% do 4,1%, a w Kolejowym z 6,4% do 2,5%. W 2025 r. ponadprzeciętny odsetek osób korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się przede wszystkim na obszarze Skalka oraz na osiedlu Zachodnie, natomiast poniżej średniej miejskiej plasuje się Górna Kolonia Młodzawy i Kolejowe. Oznacza to, że choć skala problemu w całym mieście uległa istotnemu ograniczeniu, to nadal występują wyraźne różnice przestrzenne i konieczność dalszej, skoncentrowanej terytorialnie polityki społecznej.

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

Wykres 3. Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA

W latach 2014–2025 we wszystkich analizowanych częściach Skarżyska-Kamiennej nastąpiło wyraźne starzenie się ludności – liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wzrosła zarówno w skali całego miasta, jak i w każdym z osiedli. W całym mieście wskaźnik zwiększył się z 37,9% do 52,9%, co oznacza, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada już ponad 50 osób w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 15 p.p.). W obszarze rewitalizacji odnotowano wzrost z 34,4% do 45,7%, czyli o 11,3 p.p., przy czym wartości te są w obu latach nieco niższe niż średnia dla miasta.

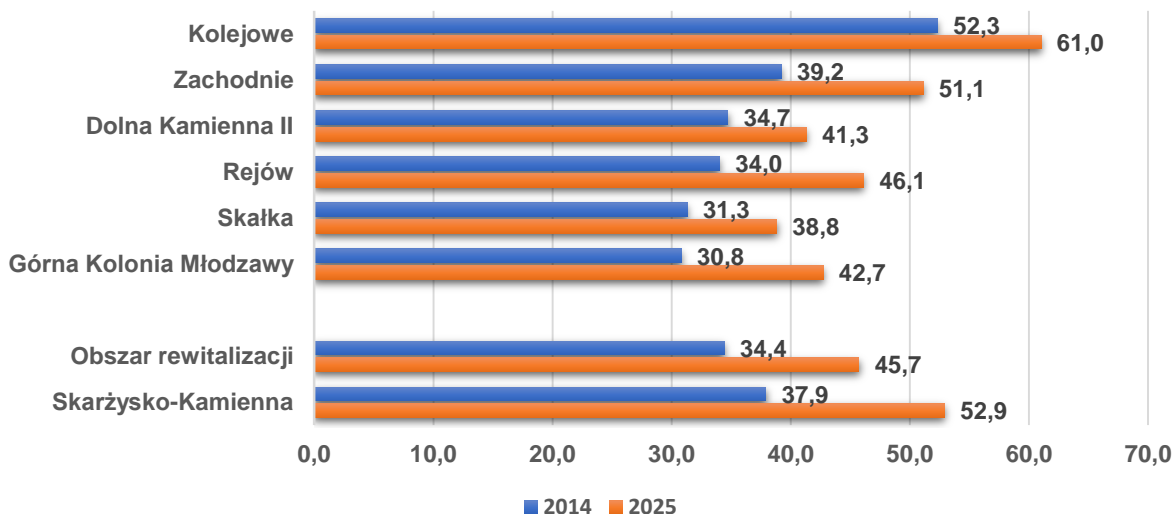
W 2014 r. zdecydowanie najstarszą strukturę demograficzną miało osiedle Kolejowe – 52,3% osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2025 r. osiedle to utrzymało pozycję „najstarszego” obszaru, ze wskaźnikiem 61,0%, wyraźnie wyższym niż przeciętnie w mieście. Wysokie wartości w 2025 r. obserwuje się także na obszarze Zachodnie (51,1%). Wysoki odsetek osób starszych w całym mieście Skarżysko-Kamienna pokazuje, że proces starzenia dotyczy nie tylko pojedynczych osiedli, ale ma charakter ogólnomiejski.

Największą dynamikę wzrostu wskaźnika wśród osiedli zanotowano w Rejowie (z 34,0% do 46,1%, wzrost o 12,1 p.p.) oraz w Zachodnim i Górnej Kolonii Młodzawy (wzrosty po 11,9 p.p.). Oznacza to, że obszary te w relatywnie krótkim czasie zbliżyły się do poziomów obserwowanych dotąd w najbardziej „postarzonych” częściach miasta. Najmniejszy, choć nadal istotny wzrost wystąpił w Dolnej Kamiennej II (z 34,7% do 41,3%, +6,6 p.p.) oraz na Skalkę (z 31,3% do 38,8%, +7,5 p.p.), co sugeruje nieco wolniejsze tempo starzenia w tych lokalizacjach.

Pomimo zróżnicowanego tempa zmian, w 2025 r. wszystkie obszary osiągają wartości wskaźnika powyżej 38,0%, co potwierdza, że starzenie demograficzne jest zjawiskiem powszechnym. Najwyższe obciążenie ludnością w wieku poprodukcyjnym występuje na obszarze Kolejowe oraz na osiedlu Zachodnie, a najniższe – na obszarach Skalka i w Dolnej Kamiennej II. Dla polityki lokalnej oznacza to konieczność dostosowania usług społecznych, zdrowotnych i transportowych do rosnącego udziału osób starszych, przy jednoczesnym szczególnym monitorowaniu obszarów o najszybszym tempie starzenia się.

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

Wykres 4. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne

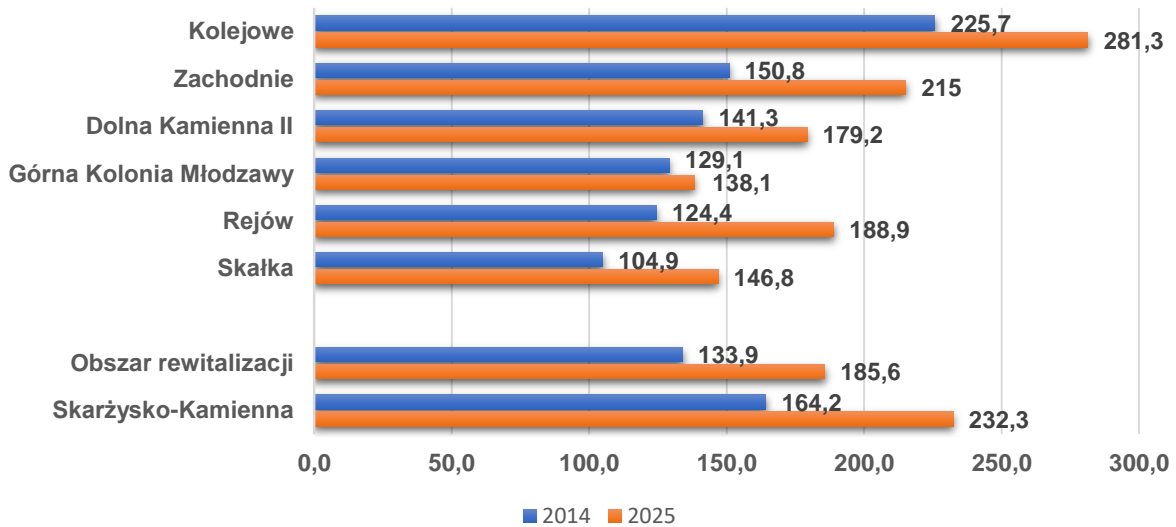
Przeanalizowano także, udział osób w wieku poprodukcyjnym wobec osób w wieku przedprodukcyjnym. Wyniki wskazują, iż w latach 2014–2025 we wszystkich analizowanych częściach Skarżyska-Kamiennej nastąpiło bardzo silne „starzenie od dołu” – rośnie relacja liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby dzieci i młodzieży. W skali całego miasta na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadało w 2014 r. 164,2% osób w wieku poprodukcyjnym, a w 2025 r. już 232,3%. W obszarze rewitalizacji wskaźnik wzrósł z 133,9% do 185,6% – jest on niższy niż średnia miejska, ale dynamika zmian (wzrost o ponad 50 punktów) również wskazuje na wyraźne przyspieszenie procesu starzenia.

Najbardziej zaawansowaną strukturę wiekową mają tereny obszaru Kolejowego, gdzie wskaźnik wzrósł z bardzo wysokiego poziomu 225,7% do 281,3% osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Oznacza to niemal trzykrotną przewagę osób starszych nad najmłodszą grupą mieszkańców. Wysokie wartości w 2025 r. odnotowano także na osiedlach Zachodnie (215%) oraz Rejów (188,9%); w obu przypadkach wzrosty względem 2014 r. są bardzo duże, co świadczy o szybkim kurczeniu się populacji dzieci i młodzieży przy jednoczesnym wzroście liczebności populacji seniorów.

Do obszarów o relatywnie „młodszej”, choć nadal wyraźnie starzejącej się strukturze demograficznej należą Górna Kolonia Młodzawy i Skalka. W Górnej Kolonii Młodzawy wskaźnik wzrósł z 129,1% do 138,1% – jest to najmniejsza dynamika wzrostu wśród analizowanych części miasta, co sugeruje względnie stabilne proporcje między liczbą dzieci a liczbą seniorów. Na obszarze Skalka relacja ta zwiększyła się z 104,9% do 146,8%, a więc mimo wciąż najmniejszej przewagi osób starszych nad najmłodszymi w 2025 r., również tutaj seniorów jest już o połowę więcej niż dzieci i młodzieży. Łącznie oznacza to, że w 2025 r. we wszystkich częściach miasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym wyraźnie przewyższa liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym, co rodzi istotne konsekwencje dla planowania usług edukacyjnych, opiekuńczych i zdrowotnych oraz dla długofalowej polityki ludnościowej miasta.

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

Wykres 5. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

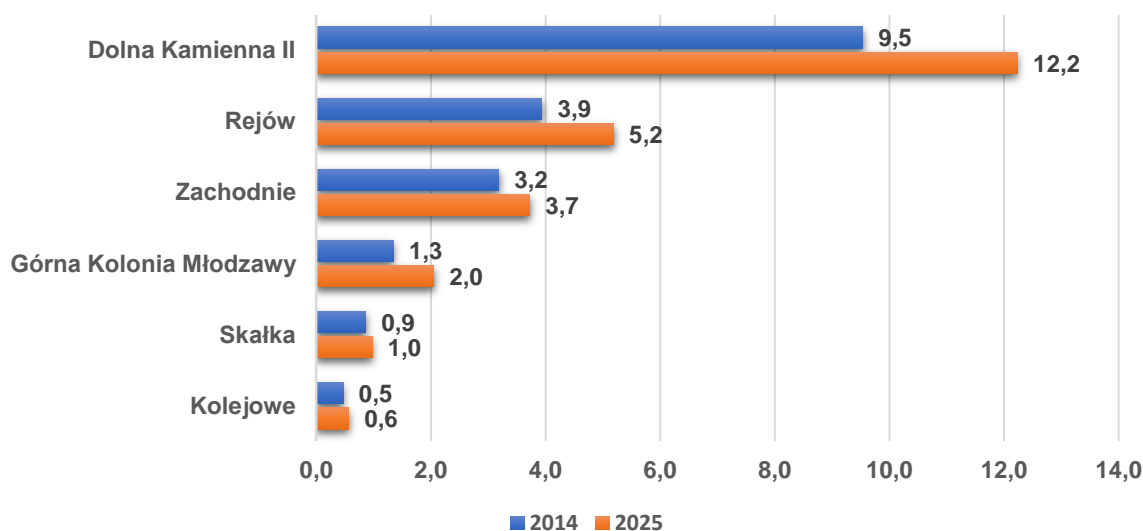
Źródło: Opracowanie własne

WARTOŚĆ ZASOBU MIESZKANIOWEGO

W latach 2014–2025 we wszystkich analizowanych obszarach rewitalizacji wzrósł udział budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków, co oznacza stopniowe wzmocnienie funkcji mieszkaniowej tych obszarów. Najwyższy i jednocześnie najszybciej rosnący udział odnotowano w Dolnej Kamiennej II – z 9,5% do 12,2%. Oznacza to, że właśnie tutaj koncentruje się największa część zasobu mieszkaniowego w skali analizowanych osiedli. Drugim pod względem znaczenia obszarem mieszkaniowym pozostaje obszar Rejów, gdzie udział budynków mieszkalnych zwiększył się z 3,9% do 5,2%.

W pozostałych częściach miasta skala funkcji mieszkaniowej jest wyraźnie mniejsza. Na osiedlu Zachodnie wskaźnik wzrósł nieznacznie – z 3,2% do 3,7%, a w Górnej Kolonii Młodzawy z 1,3% do 2,0%. Skałka (0,9% → 1,0%) oraz Kolejowe (0,5% → 0,6%) mają nadal marginalny udział zabudowy mieszkaniowej w strukturze ogółu budynków. Ostatecznie układ przestrzenny pozostaje podobny jak w 2014 r. – dominującymi obszarami zabudowy mieszkaniowej są Dolna Kamienna II i Rejów, natomiast pozostałe tereny pełnią funkcję uzupełniającą, z niewielkim, choć rosnącym udziałem budynków mieszkalnych.

Wykres 6. Udział budynków mieszkalnych w ogólnej ich liczbie

Źródło: Opracowanie własne

Ewaluacje wdrażania i zarządzania

Badanie stopnia ewaluacji wdrażania i zarządzania opiera się zarówno na danych zastanych udostępnionych przez Urząd Miasta, jak i na ocenie przez przedstawicieli Urzędu Miasta skuteczności mechanizmów organizacyjnych, sprawności przepływu informacji oraz poziomu zaangażowania kluczowych interesariuszy w proces rewitalizacji. Pozwoli to wyciągnąć wnioski dotyczące efektywności funkcjonowania programu i możliwości jego optymalizacji.

Przeprowadzona ewaluacja wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji wskazuje, że program pełnił skuteczną rolę jako narzędzie wspierające rozwój miasta i ukierunkowane działania rewitalizacyjne. Realizacja GPR została oceniona ogólnie dobrze i pozytywnie, co świadczy o prawidłowym przygotowaniu dokumentu oraz właściwym dostosowaniu jego założeń do lokalnych potrzeb i możliwości. W szczególności podkreślono, że większość zakładanych celów została osiągnięta, co potwierdza, że przyjęte kierunki interwencji i planowane przedsięwzięcia były adekwatne oraz skutecznie odpowiadały na zidentyfikowane problemy obszaru rewitalizacji.

Wśród najważniejszych sukcesów odnotowano przede wszystkim sprawną organizację procesu wdrażania programu w ramach istniejących struktur Urzędu Miasta. Powierzenie funkcji pełnomocnika ds. rewitalizacji oraz zadań zespołu wdrażającego GPR Wydziałowi Rozwoju i Planowania Przestrzennego (następnie Wydziałowi Inwestycji i Planowania Przestrzennego) okazało się rozwiązaniem zarówno efektywnym, jak i ekonomicznym. Dzięki temu uniknięto konieczności tworzenia nowych jednostek organizacyjnych, co z jednej strony usprawniło koordynację działań, a z drugiej zapewniło spójność procesów decyzyjnych. Analiza wskazuje, że przyjęta struktura zarządzania była wystarczająca oraz dobrze odpowiadała skali i charakterowi programu.

Istotnym elementem prawidłowego wdrażania GPR był również system monitoringu. Regularne sprawozdania przygotowywane przez podmioty realizujące poszczególne przedsięwzięcia pozwalały na bieżące śledzenie postępów, diagnozowanie problemów oraz podejmowanie działań naprawczych. Dokumentacja monitoringowa była kompleksowa –

obejmowała opis dotychczasowych działań, planowanych dalszych kroków oraz identyfikację napotkanych trudności wraz z propozycją ich rozwiązania. Na tej podstawie Wydział pełniący funkcję pełnomocnika ds. rewitalizacji opracowywał roczne raporty, co zapewniało przejrzystość procesu i umożliwiało efektywne zarządzanie całością programu.

Mimo ogólnego powodzenia, wdrażanie GPR wiązało się również z szeregiem wyzwań.

- Najpoważniejszą trudność stanowiła partycypacja społeczna, zwłaszcza w zakresie aktywnego włączania interesariuszy w realizację zadań i przedsięwzięć. Pomimo podejmowanych działań angażujących, uczestnictwo mieszkańców i lokalnych podmiotów wymagało większych nakładów czasowych i organizacyjnych, a także szerszych działań informacyjnych. Wskazuje to na potrzebę dalszego rozwijania narzędzi i metod angażowania społeczności lokalnej w kolejnych etapach polityki rewitalizacyjnej.
- Kolejnym istotnym utrudnieniem były kwestie finansowe — brak wystarczających środków na realizację wszystkich zaplanowanych w dokumencie przedsięwzięć w pożądanej skali. Problemem, który również znacząco wpływał na tempo i możliwości wdrażania programu, był nieuregulowany stan własności gruntów na części obszaru rewitalizacji.

Czynniki te potwierdzają, że dla pełniejszej realizacji działań rewitalizacyjnych konieczne jest zarówno poszukiwanie dodatkowych źródeł finansowania, jak i intensyfikacja działań mających na celu porządkowanie kwestii własnościowych.

Podsumowując, wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji można ocenić jako efektywne i dobrze zorganizowane. Osiągnięto większość zakładanych celów, a przyjęta struktura zarządzania okazała się adekwatna i wystarczająca. Jednocześnie ewaluacja wskazuje obszary wymagające dalszej uwagi — przede wszystkim wzmocnienie partycypacji społecznej, zapewnienie stabilnego montażu finansowego oraz prowadzenie działań porządkujących stan własności gruntów. Wnioski te stanowią wartościową podstawę do planowania przyszłych działań rewitalizacyjnych oraz udoskonalania systemu zarządzania programami rozwojowymi miasta.

Ocena wpływu realizacji założeń GPR na sytuację społeczno-przestrzenno-gospodarczą w mieście i na obszarze rewitalizacji

Badanie stopnia wpływu realizacji założeń GPR na sytuację społeczno-przestrzenno-gospodarczą w mieście i na obszarze rewitalizacji opiera się zarówno na danych zastanych udostępnionych przez Urząd Miasta, jak i na ocenie w jakim stopniu podjęte działania przyczyniły się do poprawy jakości życia mieszkańców, wzmocnienia potencjału lokalnej gospodarki oraz podniesienia atrakcyjności przestrzeni miejskiej. Ocena ta pozwoli wskazać obszary wymagające dalszych działań i kierunki przyszłych interwencji rewitalizacyjnych.

Ocena wpływu Gminnego Programu Rewitalizacji wskazuje jednoznacznie, że jego realizacja przyczyniła się w sposób zauważalny i pozytywny do ograniczenia zjawisk kryzysowych oraz poprawy jakości życia mieszkańców zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i w całym mieście. Oceniający podkreślili, że GPR znacząco wpłynął na stabilizację i zmniejszenie natężenia problemów społecznych, infrastrukturalnych i przestrzennych, co potwierdza trafność założeń programu oraz adekwatność realizowanych przedsięwzięć.

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

W zakresie oddziaływania społecznego wskazuje się, że wdrożenie GPR przyniosło mieszkańcom szereg konkretnych korzyści, obejmujących m.in. dostęp do nowych miejsc spotkań, poprawę jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych oraz stworzenie nowych możliwości rekreacji i aktywnego spędzania czasu. Działania te przełożyły się nie tylko na podniesienie jakości życia, ale także na pobudzenie aktywności społecznej oraz wzrost integracji lokalnej społeczności.

Znaczący wpływ odnotowano również w sferze przestrzennej i infrastrukturalnej. Wybudowanie nowych dróg, chodników i miejsc postojowych, jak również rewitalizacja zdegradowanych fragmentów przestrzeni miejskiej, przyczyniły się do zwiększenia funkcjonalności miasta, poprawy jego estetyki oraz podniesienia poziomu bezpieczeństwa użytkowników. Dodatkową korzyścią była realizacja projektów sprzyjających rekreacji i aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców w różnych grupach wiekowych, co wzbogaciło ofertę miejskiej infrastruktury społecznej. Modernizacja oświetlenia ulicznego — obejmująca wymianę opraw na energooszczędne — przyniosła wymierne efekty ekonomiczne i ekologiczne, co stanowi przykład działań, które jednocześnie podnoszą standard życia i wspierają zrównoważony rozwój miasta.

Z gospodarczego punktu widzenia, realizacja przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających przewidzianych w GPR wpłynęła korzystnie na ogólny rozwój Skarżyska-Kamiennej. Uporządkowanie przestrzeni, poprawa infrastruktury oraz wzrost atrakcyjności obszaru rewitalizacji sprzyjają zwiększeniu potencjału inwestycyjnego i społecznego miasta, co w dłuższej perspektywie może przyczynić się do wzmocnienia jego pozycji gospodarczej i konkurencyjności.

Istotnym wnioskiem wynikającym z ewaluacji jest również to, że większość działań ujętych w GPR odpowiadała faktycznym potrzebom mieszkańców. Realizowane projekty były adekwatne do problemów zdiagnozowanych zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i w pozostałej części miasta, co potwierdza prawidłowe ukierunkowanie interwencji. Jednocześnie podkreślono, że pewne działania, których nie udało się zrealizować w trakcie obowiązywania programu, warto kontynuować lub rozwijać w kolejnych latach. Obejmuje to zwłaszcza przedsięwzięcia infrastrukturalne i społeczne, które wciąż pozostają ważne z punktu widzenia lokalnej społeczności.

Podsumowując, Gminny Program Rewitalizacji wywarł znaczący i pozytywny wpływ na sytuację społeczno-przestrzenno-gospodarczą miasta. Osiągnięto poprawę warunków życia mieszkańców, odnowiono i uatrakcyjniono przestrzeń miejską, wzmocniono poczucie bezpieczeństwa i funkcjonalności infrastruktury, a także podniesiono potencjał rozwojowy miasta. Wnioski te potwierdzają zasadność kontynuowania działań rewitalizacyjnych oraz rozwijania tych kierunków interwencji, które przyniosły widoczne i trwałe efekty.

Rekomendacje w zakresie aktualizacji dokumentu GPR

Dane za lata 2014–2025 wskazują na istotną poprawę części wskaźników społeczno-gospodarczych w Skarżysku-Kamiennej. Wyraźnie spadł poziom długotrwałego bezrobocia oraz odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej – zarówno w skali całego miasta, jak i w obszarze rewitalizacji. Poprawa jest szczególnie widoczna na obszarach Skalka oraz w Rejowie i osiedlu Zachodnie. Jednocześnie pogorszyła się struktura wykształcenia osób bezrobotnych – rośnie udział osób z wykształceniem podstawowym, co zwiększa ryzyko trwałego wykluczenia z rynku pracy.

Dodatkowo miasto mierzy się z zaawansowanym procesem starzenia demograficznego. Zarówno w relacji do ludności w wieku produkcyjnym, jak i w stosunku do dzieci i młodzieży liczba osób starszych istotnie wzrosła we wszystkich częściach miasta – szczególnie w Kolejowym, Zachodnim i Rejowie. Oznacza to rosnące obciążenie usługami zdrowotnymi, opiekuńczymi i transportowymi oraz zmniejszającą się bazę ludności młodej. Równolegle, w obszarach rewitalizacji stopniowo rośnie funkcja mieszkaniowa – przede wszystkim w Dolnej Kamiennej II i Rejowie – co wzmacnia ich znaczenie jako głównych stref zamieszkania, przy wciąż marginalnym udziale zabudowy mieszkaniowej na Skałce i w Kolejowym. Łącznie dane potwierdzają, że mimo poprawy części wskaźników, nadal utrzymują się silne zróżnicowania przestrzenne, uzasadniające kontynuację zintegrowanych działań rewitalizacyjnych.

Rekomendacja:

- *Utrzymanie wsparcia w dotychczasowym obszarze rewitalizacji, z wyraźnym różnicowaniem działań pomiędzy poszczególnymi osiedlami.*
- *Koncentracja działań społecznych i rynku pracy na Skałce, w Dolnej Kamiennej II oraz w Górnej Kolonii Młodzawy, gdzie jednocześnie utrzymują się problemy bezrobocia, korzystania z pomocy społecznej i niski poziom wykształcenia.*

Analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy wskazuje, że mimo spadku ogólnego poziomu bezrobocia, w strukturze osób pozostających bez pracy narasta udział mieszkańców z wykształceniem podstawowym. Grupa ta jest szczególnie zagrożona długotrwałym wykluczeniem zawodowym i społecznym, a jej możliwości samodzielnego dostosowania się do wymogów współczesnego rynku pracy są ograniczone. Dlatego konieczne jest ukierunkowanie działań rewitalizacyjnych na łączenie wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej z systematycznym podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji edukacyjnych mieszkańców.

Rekomendacja:

- *Rozwój programów uzupełniania wykształcenia (szkoły drugiej szansy, kursy kompetencji podstawowych, kwalifikacyjne kursy zawodowe) adresowanych w pierwszej kolejności do bezrobotnych z wykształceniem podstawowym.*
- *Współpraca z lokalnymi pracodawcami przy projektowaniu szkoleń, aby odpowiadały realnym potrzebom rynku pracy.*

W analizowanych latach, mimo wyraźnej poprawy sytuacji materialnej części mieszkańców, w obszarze rewitalizacji nadal występują skupiska ubóstwa i ryzyko trwałego wykluczenia społecznego. Szczególnie narażone są gospodarstwa domowe o niskich dochodach, zmagające się jednocześnie z problemami zdrowotnymi, wychowawczymi czy mieszkaniowymi. W takich warunkach kluczowego znaczenia nabierają działania wzmacniające więzi sąsiedzkie, budujące zaufanie oraz sprzyjające samoorganizacji mieszkańców.

Rekomendacja:

- *Rozwój działań integracyjnych (kluby osiedlowe, programy animacji społecznej, projekty sąsiedzkie), aby wzmacniać kapitał społeczny i samopomoc lokalną.*

Analiza struktury demograficznej Skarżyska-Kamiennej jednoznacznie potwierdza zaawansowany proces starzenia się ludności – we wszystkich częściach miasta rośnie udział osób w wieku poprodukcyjnym, a w takich obszarach jak Kolejowe, Zachodnie czy Rejów liczba seniorów wyraźnie przewyższa liczbę dzieci i młodzieży. Zjawisku temu towarzyszy narastające obciążenie systemu usług opiekuńczych, zdrowotnych i transportowych oraz ryzyko osłabienia więzi społecznych. W tym kontekście niezbędne staje się prowadzenie konsekwentnej polityki senioralnej oraz kształtowanie miasta przyjaznego starzeniu, które pozwolą utrzymać jak najdłużej samodzielność, bezpieczeństwo i aktywność osób starszych.

Rekomendacja:

- *Rozbudowa oferty usług dla osób starszych, zwłaszcza w osiedlach Kolejowym, Zachodnim i Rejowie (dzienne domy pobytu, usługi opiekuńcze, rehabilitacja, programy aktywności społecznej).*
- *Dostosowanie przestrzeni publicznych i transportu do potrzeb osób o ograniczonej mobilności (chodniki, oświetlenie, ławki, dostępność komunikacji publicznej).*
- *Rozwój międzypokoleniowych form aktywności (wolontariat seniorów, korepetycje, opieka nad dziećmi) jako sposób na łączenie wsparcia dla seniorów i rodzin z dziećmi.*

W Gminnym Programie Rewitalizacji zdefiniowano 11 podstawowych przedsięwzięć, które miały kluczowe znaczenie dla wyprowadzenia obszaru z kryzysu. Analiza ich realizacji pokazuje, że mimo uzyskania wielu wymiernych efektów (nowa infrastruktura społeczna, zmodernizowane placówki oświatowe, poprawa oświetlenia i bezpieczeństwa) projekty te były obciążone licznymi trudnościami – przede wszystkim niedoborem środków, koniecznością etapowania robót oraz znacznymi przesunięciami terminów zakończenia, zwłaszcza w przypadku dużych inwestycji infrastrukturalnych. Część zadań udało się zrealizować poniżej zakładanych kosztów, inne wymagały istotnego zwiększenia budżetu, a kilka – głównie z obszaru transportu i ochrony zdrowia – nie doszło do skutku z powodu braku dofinansowania.

Równolegle w programie przewidziano 31 projektów uzupełniających, które miały wspierać działania podstawowe, zwłaszcza w wymiarze społecznym. Ich stopień realizacji jest bardzo zróżnicowany: część przedsięwzięć zakończono w pełni, część ma charakter stały lub cykliczny i jest kontynuowana (np. działania świetlic środowiskowych, szkolenia, wypoczynek dzieci), natomiast istotna grupa projektów nie została uruchomiona bądź zrealizowano je tylko częściowo, głównie z powodu ograniczeń finansowych i problemów własnościowych. Oznacza to, że potencjał projektów uzupełniających został wykorzystany tylko częściowo, choć tam, gdzie je wdrożono, stanowiły ważne wsparcie dla procesów integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Rekomendacja:

- *Rekomenduje się kontynuację realizacji zarówno projektów podstawowych, jak i uzupełniających, z priorytetem dla działań już rozpoczętych oraz tych o najwyższym znaczeniu społecznym. Wdrażanie przedsięwzięć powinno odbywać się w oparciu o realistyczne harmonogramy, dostosowane do faktycznych możliwości finansowych i organizacyjnych podmiotów odpowiedzialnych za rewitalizację.*

Ocena stopnia realizacji przedsięwzięć przewidzianych w obowiązującym Gminnym Programie Rewitalizacji wskazuje, że dokument ten w znacznym stopniu spełnił swoją funkcję jako narzędzie porządkujące i koordynujące działania na obszarze zdegradowanym. Jednocześnie wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej oraz analiza postępu projektów pokazują, że część problemów została ograniczona, lecz nie wyeliminowana, a w niektórych obszarach pojawiły się nowe wyzwania rozwojowe. W związku z tym konieczne jest określenie dalszych kierunków interwencji i dopasowanie ich do aktualnych uwarunkowań finansowych oraz planistycznych gminy.

Rekomendacja w zakresie aktualizacji GPR

W związku ze zbliżającym się zakończeniem okresu obowiązywania „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016–2025”, na obecnym etapie nie przewiduje się jego aktualizacji. Równocześnie wskazane jest rozpoczęcie prac nad nowym programem rewitalizacji, obejmującym kolejne lata i uwzględniającym wnioski wynikające z niniejszego raportu.

Spis wykresów

Wykres 1. Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	14
Wykres 2. Udział bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych.....	15
Wykres 3. Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	16
Wykres 4. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.....	17
Wykres 5. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	18
Wykres 6. Udział budynków mieszkalnych w ogólnej ich liczbie	19

Spis rysunków

Rysunek 1. Cele strategiczne Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025.....	13
--	----

Załączniki

ZAŁĄCZNIK 1. STAN WDRAŻANIA PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

1. Rewitalizacja Osiedla Zachodnie i Dolna Kamienna					
Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Szacowana wartość projektu	Rzeczywista wartość projektu
1. Rozwój nowoczesnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej 2. Zwiększenie atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznej 3. Wzrost odwiedzalności i lepsze skomunikowanie obszaru rewitalizacji 4. Rozwój oferty kulturalnej, edukacyjnej i społecznej 5. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej 6. Poprawa jakości życia mieszkańców	2017-2020	Przekształcenie terenu po byłej jednostce wojskowej+Remont PP NR 1 ul. Rynek: 2016-2021 Termomodernizacja Bursy Szkolnej przy Zespole Placówek Edukacyjno-Wychowawczych przy ul. Szkolnej w Skarżysku-Kamiennej 2018-2019	Zadania zrealizowane	15 100 000 zł	Przekształcenie terenu po byłej jednostce wojskowej+Remont PP NR 1 ul. Rynek: 11 527 388 zł Termomodernizacja Bursy Szkolnej przy Zespole Placówek Edukacyjno-Wychowawczych przy ul. Szkolnej w Skarżysku-Kamiennej 1 104 535,83 zł
<p>Informacje dodatkowe: Przedsięwzięcie to obejmuje utworzenie na Osiedlu Zachodnim nowej funkcjonalnej przestrzeni rekreacyjnej poprzez przekształcenie terenu po byłej jednostce wojskowej przy ul. Cmentarnej; wyburzenie pozostałości budynków oraz oczyszczenie terenu; utworzenie terenów rekreacyjnych (budowa skateparku); budowa parkingu dla potrzeb terenów rekreacyjnych; budowa drogi dojazdowej do zrealizowanych terenów; zajęcia sportowe, aktywizujące w oparciu o powstałą infrastrukturę; budowa dwóch łączników pomiędzy ul. Spokojną i ul. Staffa; budowa obiektu wielofunkcyjnego dla potrzeb m.in. świetlicy; wykorzystanie nowopowstałej przestrzeni sportowo-rekreacyjnej do organizacji zajęć dla dzieci i młodzieży mieszkających na terenie rewitalizowanym do prowadzenia działań aktywizacyjnych w zakresie zajęć sportowych, konkursów oraz imprez o charakterze integracyjnym. W zakres wchodzi również poprawa warunków prowadzenia działań aktywizujących i opiekuńczych wobec mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez: remont placówki oświatowej Przedszkola Publicznego Nr 1 przy ul. Rynek (termomodernizacja budynku oraz wykonanie zagospodarowania terenu w postaci ścieżki edukacyjnej dla dzieci w wieku przedszkolnym); termomodernizacja Bursy Szkolnej przy Zespole Placówek Edukacyjno-Wychowawczych przy ul. Szkolnej w Skarżysku-Kamiennej; wykorzystanie infrastruktury zmodernizowanych placówek edukacyjnych do prowadzenia programu opieki dla dzieci z obszaru rewitalizacji i programu osłonowego dla rodzin dysfunkcyjnych z obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem pikników integracyjnych, konkursów przyrodniczych, itp.; remont pomieszczeń i dachu budynku Centrum Obsługi Inwestora dla potrzeb dalszego rozwoju przedsiębiorczości.</p>					

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

2. Rewitalizacja Dolnej Kamiennej						
Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Szacowana wartość projektu	Rzeczywista wartość projektu	
1. Rozwój funkcji edukacyjnych, sportowych i kulturalnych 2. Podniesienie jakości przestrzeni publicznych 3. Wzmocnienie atrakcyjności obszaru rewitalizacji 4. Poprawa komunikacji i dostępności 5. Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców	2017-2020	2020-2025+ Modernizacja boiska przy I Liceum Ogólnokształcącym 2018 Termomodernizacja budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 2016-2019 Modernizacja boiska przy SOSW Nr2: 2018	Zadania zrealizowane	9 220 000 zł	Franciszkańska-Rynek: 377 849 zł Modernizacja boiska przy I Liceum Ogólnokształcącym 472 621,40 zł Termomodernizacja budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2: 1.430.436,80 zł Modernizacja boiska przy SOSW Nr2: 284.685,33 zł	
<p>Informacje dodatkowe: Projekt realizowany w partnerstwie z Powiatem Skarżyskim i Warsztatami Terapii Zajęciowej. Projekt obejmuje: adaptację budynku po dawnej świetlicy przy I Liceum Ogólnokształcącym na Warsztaty Terapii Zajęciowej (odstąpiono od realizacji adaptacji budynku po dawnej świetlicy przy I LO); modernizację boiska przy w/w Liceum; termomodernizację budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2, modernizację boiska przy SOSW Nr2, przebudowa drogi dojazdowej do SOSW nr 2 przez Gminę Skarżysko-Kamienna; wykorzystanie nowopowstałej i modernizowanej infrastruktury do prowadzenia działań aktywizacyjnych (pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób poprzez m.in. organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży, prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej; podejmowanie działań na rzecz integracji oraz rozwijania kontaktów; organizacja imprez o charakterze sportowym, edukacyjnym, integracyjnym dla mieszkańców obszaru rewitalizacji). W ramach zadania nastąpiło również zagospodarowanie terenu przy ul. Franciszkańskiej i ul. Rynek (realizacja etapami od roku 2020 w ramach Budżetu Obywatelskiego); przebudowa ulicy Staszica – zmiana jej charakteru poprzez utworzenie deptaku śródmiejskiego z kostki granitowej (nie zrealizowano ze względu na brak środków finansowych).</p>						
3. Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Osiedlu Rejów						
Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi	Szacowana wartość projektu	Rzeczywista wartość projektu

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

1. Ochrona dziedzictwa kulturowego 2. Stworzenie warunków do rozwoju turystyki i rekreacji 3. Rozszerzenie oferty kulturalnej na obszarze rewitalizacji 4. Zwiększenie dostępu osób z obszaru rewitalizacji do wydarzeń kulturalnych 5. Poszerzenie oferty zajęć dla dzieci i młodzieży	2018-2020	2018-2024	Zadanie zrealizowane częściowo	Nie zrealizowano: Rekonstrukcja Wielkiego Pieca	3 150 000 zł	1 022 303 zł
---	-----------	-----------	--------------------------------	--	--------------	--------------

Informacje dodatkowe: Podmiot odpowiedzialny za realizację: Muzeum Orła Białego. Rekonstrukcja Wielkiego Pieca ze względu na brak środków finansowych nie została zrealizowana. Pozostały zakres przedsięwzięcia, tj. organizacja lekcji muzealnych dla dzieci i młodzieży, organizowanie imprez plenerowych (ogniska, wycieczki) o charakterze edukacyjnym dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji oraz wykonanie prac modernizacyjnych : nowa aranżacja ekspozycji, plenerowej zostały zrealizowane.

4. Poprawa lokalnej infrastruktury społecznej

Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Szacowana wartość projektu	Rzeczywista wartość projektu
1. Podniesienie standardu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez polepszenie warunków mieszkaniowych 2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej 3. Spadek liczby dzieci i młodzieży spędzających czas w pobliżu budynków mieszkalnych	2017-2020	Budynek socjalny ul. Źródłana: 2017-2019 Modernizacja boiska i budowa placu zabaw przy Zespole Placówek Edukacyjno-Wychowawczych ul. Szkolna 15: 2018	Zadania zrealizowane	3 156 000 zł	Budynek socjalny ul. Źródłana: 5 072 364,49 zł Modernizacja boiska i budowa placu zabaw przy Zespole Placówek Edukacyjno-Wychowawczych ul. Szkolna 15: 610 638,56 zł

Informacje dodatkowe: Projekt polega na wybudowaniu budynku mieszkań socjalnych przy ul. Źródlanej; budowie placów zabaw dla dzieci przy budynkach socjalnych na osiedlu Skalka oraz osiedlu Zachodnim oraz modernizacji boiska i budowy placu zabaw przy Zespole Placówek Edukacyjno-Wychowawczych ul. Szkolna 15.

5. Termomodernizacja placówek oświatowych na obszarze rewitalizacji

Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Szacowana wartość projektu	Rzeczywista wartość projektu
------	-------------------------------	------------------------------	--------------------------	----------------------------	------------------------------

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

1. Poprawa jakości powietrza, obniżenie kosztów eksploatacji 2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	2016-2019	2017-2018	Zrealizowano	905 000 zł	1 963 255,40 zł
<p>Informacje dodatkowe: Wykorzystanie infrastruktury placówki edukacyjnej do prowadzenia programu opieki dla dzieci z obszaru rewitalizacji, i programu osłonowego dla rodzin dysfunkcyjnych z obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem pikników integracyjnych, konkursów przyrodniczych, itp.</p>					
6. Modernizacja ulic na rewitalizowanych osiedlach Zachodnie i Rejów					
Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Szacowana wartość projektu	Rzeczywista wartość projektu
1. Dostępność komunikacyjna terenów przemysłowych na osiedlach Zachodnie i Rejów 2. Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego 3. Poprawa ładu przestrzennego	2017-2025		Nie zrealizowano	10 000 000 zł	
<p>Informacje dodatkowe: Przedsięwzięcia obejmuje modernizację ulic (ul. Obuwnicza, ul. Młoda, ul. Rzeczna, ul. Zaporęba, ul. Prosta, ul. Struga, ul. Multanka, ul. M. Reja) oraz budowę ul. Spokojnej i dwóch łączników między ulicą Spokojną, Staffa i Prosta oraz Struga wraz z budową ścieżki rowerowej na osiedlu Zachodnie. W ramach przewiduje się także przebudowę ul. Staffa na odcinku 300 mb. Część projektu dotycząca budowy dwóch łączników między ul. Spokojną i ul. Staffa oraz przebudowy ul. Staffa została włączona do zakresu rzeczowego projektu "Rewitalizacja Osiedli Zachodnie i Dolna Kamienna w Skarżysku-Kamiennej", który realizowany jest przy współfinansowaniu ze środków UE w ramach RPO WŚ 2014-2020. Umowa o dofinansowanie podpisana została w 2018 roku. Modernizacja w/w ulic nie została zrealizowana z powodu braku środków finansowych. Zrealizowano część projektu dotyczącą budowy dwóch łączników między ul. Spokojną i ul. Staffa, która została włączona do zakresu rzeczowego projektu "Rewitalizacja Osiedli Zachodnie i Dolna Kamienna w Skarżysku-Kamiennej".</p>					
7. Modernizacja oświetlenia ulicznego na obszarze rewitalizacji					
Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Szacowana wartość projektu	Rzeczywista wartość projektu

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej
na lata 2016-2025”

1. Poprawa jakości powietrza 2. Obniżenie kosztów eksploatacji 3. Podniesienie bezpieczeństwa publicznego w ruchu kołowym i pieszym	2017-2021	2017-2023	Zrealizowano	5 000 000 zł	8 535 683,91 zł
<p>Informacje dodatkowe: Wykonano: - wymianę 3371 szt. wysięgników (wraz z zabezpieczeniami, zaciskami i przewodami zasilającymi oprawę); - wymianę 4753 szt. opraw lamp wyładowczych na oprawy LED; - montaż na 27 przejściach dla pieszych 54 szt. punktów oświetleniowych (lampa+słup); - likwidację 74 szt. istniejących punktów sterowania i pomiaru energii zabudowanych w stacji trafo; - montaż 74 szt. nowych skrzynek pomiarowo-sterujących; - montaż w szafach sterujących 132 szt. urządzeń tzw. "soft start"; - kompensację mocy biernej zgodnie z wymogami wydanymi przez PGE Skarżysko-Kamienna; - montaż systemu sterowania oświetleniem.</p>					
8. Budowa zintegrowanego systemu komunikacyjnego wraz z budową tunelu pieszo-jezdnego pod torami w obrębie dworca kolejowego stacji Skarżysko-Kamienna					
Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Szacowana wartość projektu	Rzeczywista wartość projektu
1. Poprawa infrastruktury transportowej i dostępności komunikacyjnej 2. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko 3. Zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji	2017-2020		Zrealizowano	43 600 000 zł	
<p>Informacje dodatkowe: W toku przeprowadzonego w 2018 roku postępowania przetargowego na wyłonienie wykonawcy dokumentacji projektowej oraz robót budowlanych złożone zostały dwie oferty przekraczające budżet projektu. W związku z brakiem możliwości zwiększenia alokacji środków przeznaczonych na ten cel, podmiot realizujący projekt (PKP) rozważa możliwości ograniczenia jego zakresu rzeczowego. Ostatecznie przedsięwzięcie zostało zrealizowane.</p>					
9. Budowa zintegrowanego systemu komunikacyjnego obejmującego wykonanie przebudowy istniejącego układu komunikacyjnego wraz z budową obiektu w celu przekroczenia linii kolejowej nr 8 Warszawa-Kraków i skomunikowania osiedla Dolna Kamienna z osiedlem przydworcowym w Skarżysku-Kamiennej					

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Szacowana wartość projektu	Rzeczywista wartość projektu
1. Poprawa infrastruktury i dostępności transportowej 2. Wzrost mobilności i aktywności mieszkańców 3. Redukcja negatywnego wpływu transportu na środowisko 4. Podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej	2017-2020	2018-2022	Zrealizowano	50 300 000 zł	54 088 113,35 zł
Informacje dodatkowe: Projekt realizowany w partnerstwie z Powiatem Skarżyskim.					
10. Rewitalizacja Zachodnie					
Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Szacowana wartość projektu	Rzeczywista wartość projektu
1. Podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez polepszenie warunków mieszkaniowych 2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej 3. Spadek liczby dzieci i młodzieży spędzających czas w pobliżu budynków mieszkalnych	2017-2020	Modernizacja boiska przy Zespole Szkół Transportowo - Mechatronicznych przy ul. Legionów 119: 2019 Adaptacja budynku przy ul. Ekonomii 7 na potrzeby Domu Pomocy Społecznej wraz z mieszkaniami chronionymi 2017-2018	Zadania zrealizowane	7 020 000 zł	Modernizacja boiska przy Zespole Szkół Transportowo - Mechatronicznych przy ul. Legionów 119: 258.766,88 zł Adaptacja budynku przy ul. Ekonomii 7 na potrzeby Domu Pomocy Społecznej wraz z mieszkaniami chronionymi: 5 305 529,49 zł
Informacje dodatkowe: Projekt obejmuje modernizację boiska przy Zespole Szkół Transportowo - Mechatronicznych przy ul. Legionów 119; utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w części budynku ZSTM (Odstąpiono od projektu utworzenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej w części budynku ZSTM); adaptacja budynku przy ul. Ekonomii 7 na potrzeby Domu Pomocy Społecznej wraz z mieszkaniami chronionymi. Podmiot odpowiedzialny za realizację Powiat Skarżyski.					

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

11. Podniesienie jakości usług zdrowotnych w Zespole Opieki Zdrowotnej w Skarżysku-Kamiennej						
Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi	Szacowana wartość projektu	Rzeczywista wartość projektu
<p>1. Podwyższenie standardu wykonywanych usług medycznych w Zespole Opieki Zdrowotnej w Skarżysku - Kamiennej Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej-Curie</p> <p>2. Zwiększenie dostępności do świadczonych usług zdrowotnych</p>	2019-2020		Nie zrealizowano	<p>W roku 2024 nie podjęto żadnych działań w zakresie przedsięwzięcia. Ponadto ZOZ w Skarżysku-Kamiennej, informuje że przedsięwzięcie to nie będzie realizowane ze względu na przeniesienie w/w oddziału do budynku przy ul. Szpitalnej 1 poza obszar objęty rewitalizacją.</p>	3 000 000 zł	
<p>Informacje dodatkowe: Projekt dotyczy przebudowy i doposażenia w sprzęt medyczny Oddziału Rehabilitacji Stacjonarnej oraz przebudowy i doposażenia w sprzęt medyczny Zespołu Opiekuńczo-Leczniczego. W 2018 roku przygotowano i złożono wniosek o dofinansowanie projektu obejmującego przebudowę i doposażenie w sprzęt medyczny Oddziału Rehabilitacji Stacjonarnej w ramach działania 7.3 RPO WŚ 2014-2020, jednak projekt nie otrzymał dofinansowania. W roku 2024 nie podjęto żadnych działań w zakresie przedsięwzięcia. Ponadto ZOZ w Skarżysku-Kamiennej, informuje że przedsięwzięcie to nie będzie realizowane ze względu na przeniesienie w/w oddziału do budynku przy ul. Szpitalnej 1 poza obszar objęty rewitalizacją.</p>						

ZAŁĄCZNIK 2. STAN WDRAŻANIA UZUPEŁNIAJĄCYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

I.p.	Tytuł projektu	Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi
Rewaloryzacja terenów przemysłowych i zwiększanie atrakcyjności terenów inwestycyjnych i Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej						
1.	Modernizacja ulic Skalnej do Sportowej, Praga i Wysokiej, na osiedlu Skalka. Budowa ulic Fabrycznej i Chemicznej na osiedlu Dolna Kamienna. Budowa ulicy wzdłuż zbiornika Rejów od strony torów PKP do granic miasta.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów przemysłowych 2. Przyciągnięcie nowych inwestycji	2017-2025		Częściowo zrealizowane	Brak możliwości finansowych. Przedmiotowe ulice nie wpisują się w program o dofinansowanie. Budowa ulicy wzdłuż zbiornika Rejów została wykonana w 2016 roku.
Zwiększanie kompetencji pracowniczych mieszkańców obszar rewitalizacji.						
2.	Szkolenia zawodowe dla osób bezrobotnych wywodzących się z terenu poddanego rewitalizacji.	1. Podniesienie kwalifikacji zawodowych i stworzenie możliwości znalezienia zatrudnienia	2016-2022			Brak danych
Rozwijanie zorganizowanej oferty zajęć sportowych i rekreacyjnych przeznaczonych dla różnych grup wiekowych.						
3.	Organizowanie dla dzieci wypoczynku letniego i zimowego nieodpłatnie lub za symboliczną kwotę.	1. Poprawienie kondycji psychofizycznej dzieci oraz promowanie zdrowego stylu życia	2016-2022	2016-2022	W trakcie realizacji	Dwa razy do roku organizowane są wakacje dla dzieci.
Reintegracja środowisk dotkniętych patologiami						
4.	Utworzenie świetlicy środowiskowej, punktu poradnictwa, ogniska dla dzieci i	1. Kompleksowa opieka dziecka, wsparcie dla rodziny 2. Objęcie opieką dzieci po	2017-2022		Nie wykonano	Realizacja planowana jest na kolejne lata.

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

I.p.	Tytuł projektu	Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi
	młodzieży w budynku socjalnym, którego budowa planowana jest przy ul. Źródlanej.	zajęciach szkolnych 3. Wdrażanie programów edukacyjnoprofilaktycznych. Uzdrowienie psychospołeczne młodego człowieka				
5.	Utworzenie świetlicy środowiskowej, punktu poradnictwa, ognisk dla dzieci i młodzieży w budynku socjalnym, przy ul. Staffa i Struga.	1. Kompleksowa opieka nad dzieckiem, wsparcie dla rodziny 2. Objęcie opieką dzieci po zajęciach szkolnych 3. Wdrażanie programów edukacyjnoprofilaktycznych- uzdrowienie psychospołeczne młodego człowieka	2017-2022	2022	Zrealizowano	
6.	Pedagogizacja rodziców w ramach działań prowadzonych przez świetlice środowiskowe.	1. Wpojenie dzieciom odpowiednich wartości i wzorów do naśladowania	2016-2022	2016-2025	W trakcie realizacji	Organizowane są w świetlicy przy Parafii Św. Józefa spotkania dla rodziców prowadzone przez pedagoga.
7.	Utworzenie Klubu Seniora.	1. Uzyskiwanie wsparcia poprzez działania samopomocowe	2016-2022	2017	Zrealizowano	
8.	Reintegracja środowisk dotkniętych patologiami z terenów poddanych rewitalizacji poprzez różne formy wsparcia realizowane przez KIS.	1. Podniesienie kwalifikacji zawodowych, poradnictwo psychologiczne, integracja społeczna, grupy wsparcia, doradztwo zawodowe	2016-2022			Brak danych

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

I.p.	Tytuł projektu	Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi
9.	Wspieranie działań prowadzonych przez Świetlicę opiekuńczo-wychowawczą „Józef”.	1. Pomoc dzieciom w lekcjach, zajęcia z profilaktyki uzależnień, terapia zajęciowa i pedagogiczna	2016-2022	2016-2025+	W trakcie realizacji	Działanie o charakterze cyklicznym.
10.	Utworzenie punktu wydawania posiłków-stołówki.	1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych	2016-2022		Zrealizowano	MOPS nie występował do PUP z wnioskiem o organizację stażu w zawodach związanych z wydawaniem posiłków na stołówce; jeżeli do PUP wpłynie poprawny wniosek MOPS o organizację stażu na stołówce zostanie pozytywnie rozpatrzony dla min. 1 osoby.- organizacja staży w jednostce. Stołówki funkcjonują 5 dni w tygodniu (poniedziałek-piątek). 204 osobom przyznano obiady w stołówkach MOPS w okresie 1-6.2019 r. (Stołówka ul. Sikorskiego 19, Stołówka ul. Staffa 21a, Sko-Kam.).
11.	Wdrożenie programu – „Pedagog uliczny” w każdej rewitalizowanej dzielnicy miasta.	1. Zorganizowane spędzanie wolnego czasu dzieci i młodzieży pod nadzorem profesjonalnej kadry	2016-2022		Zrealizowano	Organizowane są w świetlicy przy Parafii Św. Józefa spotkania dla rodziców prowadzone przez pedagoga.

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

I.p.	Tytuł projektu	Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi
Podnoszenie stanu bezpieczeństwa publicznego						
12.	Budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej w dzielnicach rewitalizowanych: Górna Kolonia Młodzawy, Skalka, Rejów, Zachodnie – Zainstalowanie monitoringu wizyjnego. Górna Kolonia, Skalka, Rejów, Zachodnie.	1. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego 2. Zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń	2017-2025	2017-2019	Zrealizowano	
13.	Budowa monitoringu wizyjnego w Parku Miejskim.	1. Poprawa bezpieczeństwa terenów rekreacyjnych	2018-2022		Nie wykonano	Terenu nie odzyskano od PKP. Po przekazaniu od PKP Gmina przeprowadzi rewitalizację.
Współpraca z mieszkańcami w modernizowaniu przestrzeni publicznie dostępnej						
14.	Wykreowanie 8 liderów lokalnej społeczności i przeprowadzenie dla nich szkoleń.	1. Większa aktywność społeczna mieszkańców w środowisku lokalnym	2016-2022		Ne wykonano	PUP może sfinansować szkolenie, jeśli osoba będzie zarejestrowana jako osoba bezrobotna oraz szkolenie będzie uprawdopodobnione deklaracją zatrudnienia po jego zakończeniu.
15.	Powstanie rady osiedla w osiedlu Skalka	1. Większa aktywność społeczna mieszkańców w środowisku lokalnym	2016-2022	2025	Zrealizowano	

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

I.p.	Tytuł projektu	Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi
Usuwanie źródeł degradacji środowiska naturalnego i przywracanie do stanu naturalnego terenów zdegradowanych środowiskowo						
16.	Wymiana dachów z eternitu na budynkach w dzielnicy Górna Kolonia. Wymiana dachów z eternitu na budynkach w dzielnicy Skałka. Wymiana dachów z eternitu na budynkach w dzielnicy Zachodnie.	1. Zmniejszenie oddziaływania zagrożeń środowiskowych 2. Poprawa estetyki	2017-2024	2018-2019	Zrealizowano	Kolejne wymiany będą dokonywane po złożeniu wniosku.
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej						
17.	Budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej w dzielnicach rewitalizowanych: Górna Kolonia Młodzawy, Skałka, Rejów, Zachodnie: Budowa Parku Jordanowskiego przy ul. Szkolnej. Górna Kolonia, Budowa boiska sportowego w miejscu byłego basenu. Górna Kolonia; Wybudowanie ścieżek rowerowych i szlaków spacerowych wraz z oświetleniem i uporządkowaniem zieleni. (Połączenie ścieżek z Rejowem) Skałka; Wybudowanie ścieżek rowerowych i uporządkowanie zieleni. (Wykonanie połączenia z osiedlem Skałka, Rejów, Górna Kolonia) Zachodnie; Wybudowanie ścieżek	1. Zwiększenie aktywności i poprawa stanu zdrowia mieszkańców	2017-2025		Nie wykonano	Brak środków finansowych na realizację przedsięwzięcia. Teren po byłym basenie sprzedano osobie prywatnej.

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

I.p.	Tytuł projektu	Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi
	rowerowych i szlaków spacerowych wraz z uporządkowaniem zieleni (Połączenie z pozostałymi dzielnicami) Górna Kolonia					
18.	Modernizacja stadionu Granat. Rejów.	1. Stworzenie warunków do rozwoju kwalifikowanego sportu	2018-2025		W trakcie realizacji	
19.	Realizacja przestrzeni rekreacyjno-sportowej wraz z poprawą bezpieczeństwa mieszkańców osiedla Rejów.	1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców osiedla, 2. Stworzenie warunków aktywności fizycznej i wypoczynku dla dzieci, młodzieży i dorosłych, 3. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej	2018-2022	2018	Zrealizowano	
20.	Rewitalizacja przestrzeni pieszo rekreacyjnej oraz zagospodarowanie przestrzeni wypoczynkowej na terenie osiedla Dolna Kamienna II.	1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej wypoczynek wszystkim grupom wiekowym mieszkańców osiedla (miejsce rekreacji, urządzenia do ćwiczeń siłowni plenerowej, strefa wypoczynkowa dla seniorów) 2. Utworzenie miejsca integracji mieszkańców osiedla 3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	2017-2019	2019-2020	Zrealizowano	
21.	Wybudowanie placu zabaw oraz	1. Poprawa aktywności	2018-2025	2020-2030	Nie wykonano	Terenu nie odzyskano od PKP. Po

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

I.p.	Tytuł projektu	Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi
	placu rekreacyjnego z wyposażeniem w Parku Miejskim.	mieszkańców ze wszystkich grup wiekowych				przekazaniu od PKP Gmina przeprowadzi rewitalizację.
Modernizacja bazy społeczno-kulturalnej						
22.	Modernizacja budynku świetlicy przy Kościele Św. Józefa.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców 2. Rozwój i aktywizacja społeczności lokalnej 3. Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej 4. Upowszechnianie aktywnego stylu życia 5. Wzrost konkurencyjności obszaru rewitalizacji 	2017-2022	2019	Zrealizowano	
23.	Konserwacja i modernizacja Kościoła Św. Józefa.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona dziedzictwa kulturowego 	2017-2022	2018	Zrealizowano	
24.	Budowa sceny letniej/muszli koncertowej z widownią w Parku Miejskim.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie udziału mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych 	2018-2025		Nie wykonano	Terenu nie odzyskano od PKP. Po przekazaniu od PKP Gmina przeprowadzi rewitalizację.

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

I.p.	Tytuł projektu	Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi
25.	Utworzenie Centrum Integracji Społecznej i świetlicy środowiskowej na os. Skalka.	<p>1. Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin.</p> <p>2. Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej mających na celu zwiększenie konkurencyjności i aktywności wspólnoty mieszkańców skarżyskich osiedli.</p>	2017-2022		Nie wykonano	Planowana realizacja w latach późniejszych.
Poprawa jakości i dostępności lokali socjalnych						
26.	Budowa dwupiętrowego budynku socjalnego między ul. Sportową a Staffa.	1. Podniesie standardu życia mieszkańców poprzez polepszenie warunków mieszkaniowych	2017-2022		Nie wykonano	Brak środków finansowych.
Modernizacja i rozwój dostępności terenów zielonych i poprawa estetyki przestrzeni publicznej						
27.	Kompleksowa rewitalizacja Parku Miejskiego.	<p>1. Udostępnienie mieszkańcom atrakcyjnych terenów rekreacyjnych</p> <p>2. Rozwój sektora handlu i usług (na potrzeby osób odwiedzających park)</p>	2018-2025		Nie wykonano	Terenu nie odzyskano od PKP. Po przekazaniu od PKP Gmina przeprowadzi rewitalizację.

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

I.p.	Tytuł projektu	Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi
Modernizacja i rozwój dostępności terenów zielonych						
28.	Rewitalizacja przestrzeni pieszo-rekreacyjnej oraz zagospodarowanie przestrzeni wypoczynkowej na terenie osiedla Dolna Kamienna II – Realizacja układu zieleni towarzyszącej o charakterze osłonowo-dekoracyjnym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie przestrzeni umożliwiającej wypoczynek wszystkim grupom wiekowym mieszkańców osiedla (miejsce rekreacji, urządzenia do ćwiczeń siłowni plenerowej, strefa wypoczynkowa dla seniorów). 2. Utworzenie miejsca integracji mieszkańców osiedla 3. Znaczna poprawa warunków estetycznych i przyrodniczych na terenie osiedla 	2017-2022		Nie wykonano	Realizacja zadania w latach późniejszych.
Poprawa funkcjonalności przestrzeni miejskiej poprzez odnowienie tkanki urbanistycznej						
29.	Modernizacja dróg z wykonaniem odwodnienia ul.: Osterwy, Jaracza, Chałubińskiego, Kilińskiego.	1. Poprawa dojazdu do terenów mieszkaniowych	2017-2025		Nie wykonano	W roku 2025 podpisana została umowa na opracowanie dokumentacji technicznej dla Przebudowy ul. Chałubińskiego. Brak środków finansowych.
Poprawa estetyki przestrzeni publicznej Termomodernizacja budynków mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej;						

Ewaluacja ex-post „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2016-2025”

I.p.	Tytuł projektu	Cele	Przewidywany okres realizacji	Rzeczywisty okres realizacji	Ocena stopnia realizacji	Uwagi
Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i racjonalnego korzystania z tradycyjnych źródeł energii						
30.	Termomodernizacja 2 budynków w Osiedlu Górna Kolonia. Termomodernizacja 31 budynków w Osiedlu Zachodnie. Termomodernizacja 4 budynków w Osiedlu Kolejowym.	1. Odnowienie elewacji budynków 2. Oszczędność energii cieplnej 3. Zmniejszenie kosztów ogrzewania ponoszonych przez mieszkańców	2017-2022	2018-2020	Zrealizowano	
Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i racjonalnego korzystania z tradycyjnych źródeł energii						
31.	Wymiana instalacji oświetlenia Parku Miejskiego przy zastosowaniu opraw LED.	1. Zmniejszenie kosztów energii elektrycznej 2. Poprawa bezpieczeństwa	2018-2021	2017-2023	Zrealizowano	